

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

A határozat száma: Pfv.I.21.135/2016/5.

A tanács tagjai: Dr. Harter Mária a tanács elnöke
 . Mocsár Attila Zsolt előadó bíró
 . Varga Edit bíró

A felperesek: I-II. rendű

A felperesek képviselője: Dr. Kása Nikoletta ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: . Bencze Béla ügyvéd

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:

a felperesek

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

Törvényszék
21.Pf.20.886/2015/5.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

ásztói Járásbíróság
P.20.193/2015/9.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 700.000 (hétszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes és a perben nem álló bank a közokiratba foglaltan 2003. július 8-án megkötött „ingatlan jelzálogjoggal biztosított lakóingatlan építési kölcsönszerződés kiegészítő állami kamattámogatással jelzáloglevelek útján igénybe vehető állami kamattámogatással" elnevezésű kölcsönszerződés alapján a perbeli

ingatlanon lakóingatlan építésének finanszírozására 7 millió forint összegű kölcsönt biztosított a felpereseknek, mint egyetemleges adósoknak és zálogkötelezetteknek. Az ügyleti kamat évi 7,49%, a kezelési költség évi 2%, a rendelkezésre tartási jutalék évi 2% volt. A felperesek által fizetendő kamat évi 2,5% volt, a kölcsön kamatának megfizetéséhez a magyar állam 20 évig támogatást nyújtott. A késedelmi kamat évi 6% volt. A hiteldíjat a kamat és a kezelési költség alkotta, a hiteldíj változó mértékű volt, amelyet az alperes és a bank egyoldalúan megváltoztathatott (kölcsönszerződés II.1. pont). A kölcsön futamidejét 240 hónapban, az induló törlesztőrészlet összegét havi 46.220 forintban (amelyből a kezelési költség havi összege 9.000 forint volt) határozták meg. A szerződő felek megállapodása értelmében egyedi szerződésük részét képezte az alperesnek és a banknak a hatályos mindenkor általános üzletszabályzata, valamint a lakáscélú „forrás hitelek”-ről szóló üzletszabályzata. Ezen dokumentumok mindenkor rendelkezései minden külön jogcselekmény nélkül kötelezőek a szerződő felekre. A felperesek kijelentették, hogy az egyedi kölcsönszerződés aláírását megelőzően az előbbieken hivatkozott dokumentumokat kézhez kapták, az abban foglaltakat megismerték, megértették, magukra nézve kötelezőnek elfogadták.

Az üzletszabályzatoknak a kölcsönszerződés megkötése utáni, a felperesekre kedvezőtlen módosulásai joghatálya a felperesekkel szemben az attól számított 15. nap elteltével állanak be, hogy azt velük hirdetmény útján közölték.

Az alperesnek a lakáshitelekre vonatkozó 2003. június 1-jétől érvényes üzletszabályzata II. pontja tartalmazta az általános szerződési feltételeket. Ennek 4.2. pontjában foglaltak szerint az alperes egyoldalúan módosíthatta a hitel ügyleti kamatát, egyéb költségét és erre vonatkozó szerződési feltételt, ha a bankközi hitelkamatok, a fogyasztói árindex, a jegybanki alapkamat, az állampapírok hozama, a lakossági hitelek kockázati tényezőinek alakulása, továbbá forrás-, valamint hitel-számlavezetési költsége változik. Az alperes 2011. április 1-jétől, továbbá 2012. szeptember 15-étől érvényes lakáscélú és jelzálog típusú konzorciális hitelekre vonatkozó üzletszabályzata 5.2. pontjában határozta meg azokat az okokat, amely okok bekövetkezése esetén egyoldalúan módosíthatta a kamatot.

Az alperes 2003. június 1-jétől érvényes lakáshitelek üzletszabályzat 4.5. pontjában rendelkezett a kezelési költség meghatározásáról, 6. pontjában pedig a kölcsön törlesztéséről.

A közokiratot szerkesztő közjegyző meggyőződött a szerződő felek ügyleti képességéről és jogosultságáról, valódi szándékáról, tájékoztatta őket a jogügylet lényegéről, jogi következményeiről, különösen a kölcsönügylet és a jelzálogjog szabályairól, jogkövetkezményeiről, valamint a közjegyzői okirat záradékolásának lehetőségéről. A közjegyző a közjegyzői okiratot a szerződő felek előtt felolvasta, tartalmát megmagyarázta, elolvasásra rendelkezésükre bocsátotta, a szerződő felek kijelentették, hogy az

okirat tartalma valóságos ügyleti akaratuknak mindenben megfelel, ezért azt előtte saját kezűleg aláírták.

Az alperes a közokirat záradékolásával 2013. június 17-én végrehajtást kezdeményezett a felperesek ellen.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperesek a Pp. 369.§ a) pontjára alapított keresetükben az ellenük indult végrehajtások megszüntetését kérték. Érvelésük szerint a végrehajtani kívánt követelés érvényesen nem jött létre, mert a kölcsönszerződés nem tartalmazza azon feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, ezért a kölcsönszerződés a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés d) pontjába ütközik, semmis. Tisztességtelen továbbá a szerződés, mert nem egyértelmű és világos, hogy mikor milyen törlesztőrészletet kellett megfizetniük. Az írásbeli alakiság szabályát is megsértette az alperes, mivel az alperes üzletszabályzatát és általános szerződési feltételeit nem kapták meg. Az üzletszabályzatba foglalt szerződéses kikötések nem váltak az egyedi kölcsönszerződés részévé, hiszen azt egyedileg nem tárgyalták meg. Az, hogy az üzletszabályzat a kamat változását a bankközi hitelkamatok változásához köti, számukra ellenőrizhetetlen körülmény.
- [3] Az alperes érdemi ellenkérelme a keresetek elutasítására irányult. Védekezése szerint érvényes szerződést kötött a felperesekkel.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság - hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban meghozott - ítéletével a felperesek keresetét elutasította. A felperesek fellebbezését elbíráló másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokaira tekintettel helybenhagyta. A bíróságok ítéletüket azzal indokolták: a szerződő felek megállapodtak abban (kölcsönszerződés II.1. pont), hogy az alperes a hiteldíjat egyoldalúan megváltoztathatta. A szerződő felek egyedi kölcsönszerződésének részévé vált az alperes 2003. június 1-jétől érvényes üzletszabályzata, az üzletszabályzat 4.2. pontja részletesen tartalmazta, hogy az alperes mikor módosíthatta egyoldalúan a hiteldíjat. Ez a felperesek számára is érthető és áttekinthető volt. A felperesek lehetőséget kaptak az alperestől a feltételek megismerésére, a kölcsönszerződésben foglaltakat a felperesek megismerték, megértették, magukra nézve kötelezőnek elfogadták, ezt igazolja, hogy a kölcsönszerződést aláírták. Az egyedi kölcsönszerződés részét képező alperesi üzletszabályzat tartalmának megismerését, megértését és elfogadását is igazolja az egyedi kölcsönszerződés aláírása.
- A bíróságok további megállapításai szerint: a közjegyző díja és költsége a kölcsönszerződés megkötésével összefüggésben merült fel,

nem pedig a kölcsön folyósításával kapcsolatba, ezért ezt a költséget a kölcsönszerződésben nem is kellett feltüntetni. A felperesek a teljes hiteldíjmutatóval (a továbbiakban: THM) kapcsolatosan érvénytelenségi okra az elsőfokú eljárásban nem hivatkoztak, erre mint új tényre a másodfokú eljárásban nem hivatkozhattak.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [5] A jogerős ítélet ellen - az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezése, elsődlegesen az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítása, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatása, keresetüknek helyt adó határozat meghozatala iránt - a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet.

Okfejtésük szerint a kölcsönszerződés nem tartalmaz feltételt vagy körülményt, ami alapján az alperes egyoldalúan módosíthatta a kölcsön hiteldíját. Az adott szerződéses rendelkezés csak arra terjed ki, hogy az alperes egyoldalúan bármikor módosíthatta a hiteldíját. Egyébként is tisztességtelen az a szerződéses kikötés, ami alapján olyan terhet kell viselniük, ami előre nem látható, előre fel nem mérhető kockázatú. Nincsen jelentősége a részleges vagy teljes érvénytelenségnek abból a szempontból, hogy ha egy szerződés tisztességtelen feltételt tartalmaz, akkor indokolt a végrehajtás megszüntetése, emiatt már a záradékolásra sem kerülhetett volna sor.

Ismételten előadták: az alperes üzletszabályzatát és általános szerződési feltételeit nem tudták megismerni, ebből következően azt meg sem tudták támadni, csak az egyedi kölcsönszerződést foglalták írásba, az üzletszabályzat és az általános szerződési feltételek írásba foglalása nem történt meg, ennek következménye az érvénytelenség, ami kiterjed az egyedi kölcsönszerződésre is. Az alperes egyébként sem bizonyította, hogy az általános szerződési feltételeit részletesen megbeszélte volna velük, vélelem szól amellett, hogy a fogyasztói szerződésben az egyoldalúan előre meghatározott, illetve az általános szerződési feltételt a felek egyedileg nem tárgyalták meg, a fogyasztóval szerződő fél ezt a vélelmet csak akkor tudja sikeresen megdönteni, ha kétséget kizáróan bizonyítja: a szerződéskötést megelőzően biztosította annak lehetőségét, hogy az adott feltétel tartalmát a fogyasztó befolyásolhassa és a fogyasztó e lehetőséggel nem élve fogadta el a feltételt.

Kiemelték: a záradékolást megelőzően nem csak az alaki követelmények meglétét kell vizsgálni, hanem bizonyos tartalmi követelményeket is hivatalból kell vizsgálni, pl. azt, hogy a követelés nem semmis szerződésből ered-e. Ez okból sor kerülhet a záradékolás megtagadására, továbbá a végrehajtási záradék törlésére, illetve a végrehajtás megszüntetése iránti per megindítására. Csak a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés szabályainak megfelelő szerződést kellett volna közokiratba

foglalni.

Hangsúlyozták: a közjegyzői okirat elkészítése alkalmával a közjegyző kötelessége, hogy meggyőződjön a fél ügyleti képességéről és jogosultságáról, továbbá valódi szándékáról, tájékoztassa a felet a jogügylet lényegéről és jogi következményeiről, világosan és egyértelműen írásba foglalja a fél nyilatkozatait, felolvassa a közjegyzői okiratot a fél előtt, meggyőződjék arról, hogy a közjegyzői okiratban foglaltak megfelelnek a fél akaratának. Nem tekinthető közokiratnak az az okirat, amelyet a közjegyző az előbbiekben említett kötelezettségeinek megsértésével készített és ha a közjegyzői okirat nem tekinthető közokiratnak, mert nem alkalmas a célzott joghatás kiváltására, záradékkal sem lehet ellátni, ez is indokolja a végrehajtás megszüntetését.

Rámutattak arra: a kölcsönszerződés nem tartalmazza a THM éves, százalékosan kifejezett értékét, nem tünteti fel a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, nem tartalmazza a közjegyző közreműködéséért járó díjat és költséget, ebből következően a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés b) és c) pontjaiba ütközik, semmis. Egyetlen semmisségi ok fennállása is megkérdőjelezi a végrehajtás törvényességét. A szerződés nem tartalmazza a hiteldíj megváltoztatásának feltételeit sem, a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés d) pontjába ütközik, semmis.

- [6] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására és a felülvizsgálati költsége megtérítésére irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [7] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Pp. 270.§ (2) bekezdésében és a 275.§ (3) bekezdésében foglaltak együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.

A Kúria egyetért a jogerős érdemi döntéssel, annak indokait csak részben osztja, a helytálló indokokat megismételni nem kívánja, a felülvizsgálati kérelemben foglalt többirányú jogi érvelés kapcsán mutat rá az alábbiakra:

- [8] A perbeli szerződés megkötésének időpontjában: 2003. július 8. napján a régi Hpt. nem határozta meg a fogyasztó fogalmát, a fogalommeghatározást a régi Hpt. 2008. szeptember 1-jétől hatályos rendelkezése tartalmazta. A szerződés megkötésének említett időpontjában a régi Ptk. 685.§ d) pontja volt irányadó, amely szerint fogyasztó: a gazdasági vagy szakmai tevékenység körén kívül eső célból szerződést kötő személy. A régi Ptk. 685.§ d) pontjának helyes értelmezéséből következően a fogyasztó nem csak természetes

személy lehetett, de olyan személynek kellett lennie, aki a gazdasági vagy szakmai tevékenység körén kívül eső célból kötött szerződést. A fogyasztó fogalmát az EBH 2005.1321. számú elvi határozat konkretizálta, eszerint a szerződő fél a szerződési nyilatkozat értelmezése tekintetében akkor minősül fogyasztónak, ha a szerződést olyan célból köti, amely független az általa folytatott gazdasági vagy szakmai tevékenységtől.

- [9] Az adott szerződés megkötésének időpontjában a régi Hpt. nem rendelkezett a fogyasztó fogalmáról, azonban meghatározta a fogyasztási kölcsön és a lakossági kölcsön fogalmát.

Fogyasztási kölcsön: a mindennapi élet szokásos használati tárgyainak megvásárlásához, javíttatásához, illetve szolgáltatások igénybevételéhez - a természetes személy részére - nyújtott kölcsön és a felhasználási célhoz nem kötött kölcsön, ha a kölcsönt a természetes személy nem üzletszerű tevékenysége keretében veszi igénybe (rég. Hpt. 2. számú melléklet értelmező rendelkezések III/5. pontja).

Lakossági kölcsön: a fogyasztási kölcsön, valamint a lakás-illetőleg üdülő vagy egyéb ingatlan vásárlására, építésére, felújítására, bővítésére, korszerűsítésére, továbbá közműfejlesztésre a természetes személy által igénybe vehető kölcsön (rég. Hpt. 2. számú melléklet értelmező rendelkezések III/13. pontja).

A perbeli esetben a felperesek ingatlan építésére vettek fel kölcsönt, a régi Ptk. 685.§ e) pontja értelmében fogyasztók voltak, azonban nem fogyasztási, hanem lakossági kölcsönszerződést kötöttek. Ebből következően a peres felek jogvitájának elbírálására nem alkalmazható a fogyasztási kölcsönszerződésre vonatkozó régi Hpt. 213.§-a, a régi Hpt. 210.§-ában foglaltak irányadók.

- [10] A régi Hpt. 210.§ (2)-(3) bekezdései szerint a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt, ideértve a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit is. A kamatot, díjat vagy egyéb szerződési feltételt csak akkor lehet egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül módosítani, ha szerződés ezt - külön pontban - a pénzügyi intézmény számára meghatározott feltételek, illetve körülmények esetére egyértelműen lehetővé teszi.

Az adott esetben a szerződő felek az ügyleti kamat, a késedelmi kamat, továbbá minden egyéb költség induló összegét a szerződésükben meghatározták és kikötötték az egyoldalú módosítás lehetőségét is. A régi Hpt. előbbieken idézett 210.§ (3) bekezdése lehetővé tette a hiteldíj, a felperesek számára kedvezőtlen egyoldalú módosítását, ennek lehetőségét külön pontban kötötték ki a felek a kölcsönszerződés II.1. pontjában. A régi Hpt. 210.§ (3) bekezdése kimondja, hogy az egyoldalú szerződésmódosítás jogát a hitelező akkor jogosult gyakorolni, ha a módosításra okot adó

objektív körülmények tételes meghatározását a szerződés tartalmazza. A módosításra okot adó objektív körülmények szerepelhetnek az egyedi kölcsönszerződésben, de annak sincsen akadálya, hogy mindezt a hitelintézet üzletszabályzata vagy általános szerződési feltételei tartalmazzák, azzal a feltétellel, hogy az egyedi szerződés részét képezze az üzletszabályzat, illetve az általános szerződési feltételek. A perbeli esetben az alperes 2003. június 1-jétől érvényes üzletszabályzata II. pontja tartalmazta az általános szerződési feltételeket, ennek 4.2. pontjában határozta meg az alperes az egyoldalú módosításra okot adó objektív körülményeket. Az alperes későbbi üzletszabályzata 5.2. pontjában határozta meg azokat az okokat, amely okok bekövetkezése esetén egyoldalúan módosíthatta a kamatot. Az alperes 2003. június 1-jétől érvényes, a lakáshitelekre vonatkozó üzletszabályzata 4.5. pontjában rendelkezett a kezelési költség meghatározásáról, 6. pontjában pedig a kölcsön törlesztéséről. Ezek az üzletszabályzatok a peres felek megállapodása értelmében az egyedi szerződés részét képezték, a dokumentumok mindenkor rendelkezései külön jogcselekmény nélkül kötelezőek voltak a szerződő felekre. A felperesek az egyedi kölcsönszerződés aláírását megelőzően kijelentették, hogy az adott dokumentumokat kézhez kapták, az abban foglaltakat megismerték, magukra kötelezőnek fogadták el. Ezzel az egyedi kölcsönszerződés részévé váltak az üzletszabályzat és az általános szerződési feltételek, ebből következően pedig nekik kellett volna azt bizonyítaniuk, hogy mindezek nem váltak a szerződés részévé, de a felperesek csupán hivatkoztak erre, de nem bizonyították. A Ptk. szabályaiba egyébként sem ütközik az, ha az egyoldalú szerződésmódosítás jogát a fél az általános szerződési feltételei között előre meghatározza és az ilyen kikötés a felek megállapodása folytán a szerződés tartalmává válik.

- [11] Vitathatatlan, hogy a Kúria 2012. december 10-én megalkotott, a fogyasztói kölcsönszerződésben pénzügyi intézmény által alkalmazott általános szerződési feltételekben szereplő egyoldalú szerződésmódosítási jog tisztességtelenségéről szóló 2/2012. PK véleményében (a továbbiakban: PK vélemény) foglaltak a vonatkozó jogszabályok hatályos rendelkezésein alapulnak, ugyanakkor irányadóak lehetnek olyan jogvitákra is (mint a perbeli jogvita is), amelyekre a korábban hatályos jogszabályi rendelkezések az alkalmazandóak.

A PK vélemény értelmében a régi Hpt. a fogyasztói kölcsönszerződések esetén az egyoldalú szerződésmódosítás jogát elismeri, azaz önmagában az egyoldalú szerződésmódosítási jogosultság kikötése tisztességtelennek nem minősülhet. A régi Hpt. 210.§ (3) bekezdése kimondja, hogy az egyoldalú szerződésmódosítás jogát a hitelező akkor jogosult gyakorolni, ha a módosításra okot adó objektív körülmények tételes meghatározását a szerződés tartalmazza, azaz a régi Hpt. az egyoldalú szerződésmódosítási jog

gyakorlásának kógens törvényi korlátai között előírja, hogy a pénzügyi intézménynek előre, tételesen kell megjelölnie a későbbi változtatás lehetséges okait (ún. ok-lista). Amennyiben a pénzügyi intézmény az egyoldalú emelés jogát anélkül köti ki, hogy a módosításra okot adó körülményeket az üzletszabályzatában előzetesen meghatározta volna, a kikötés jogszabályba ütközik. Jogszabályba ütközik továbbá a kikötés pl. akkor is, ha a pénzügyi intézmény azt nem a régi Hpt. követelményeinek megfelelő módon fogalmazta meg, vagyis a módosításra okot adó körülmények meghatározása nem objektív és nem tételes (taxatív) jellegű.

Az egyoldalú módosítás lehetőségét elismerő jogszabályi rendelkezéseknek racionális, mindkét szerződő fél érdekében álló indoka van, az egyoldalú szerződésmódosítás biztosítja, hogy a hosszú távú szerződés ideje alatt a szolgáltatás és annak ellenértéke között a szerződés megkötésekor kialakult értékegyensúly fennmaradjon.

Az egyoldalú szerződésmódosítás joga tehát jogszabályban elismert, az adott szerződéstípus sajátosságai által indokolt, korlátozott jogosultság, amely azonban másfelől együtt jár a régi Hpt.-ben szintén előírt azzal a kogens kötelezettséggel, hogy ha a változás a fogyasztóra kedvező, azt a fogyasztó javára is érvényesíteni kell, ebből következően az egyoldalú szerződésmódosítás a pénzügyi intézmények számára nem csak jogosultság, hanem - ellentétes irányú változás esetén - egyoldalú szerződésmódosítási kötelezettség is (szimmetria elve).

- [12] A régi Hpt. 210.§ (2) és (3) bekezdése az egyértelmű meghatározás követelményét írja elő, de ennek elmaradásához szankciót nem fűz. Ebből következően a Ptk. alapján kell megítélni azt a kérdést, hogy valamely kötelező tartalmi elem hiánya vagy a jogszabályi előírásoknak nem megfelelő tartalmú szerződéses rendelkezésnek mi a jogkövetkezménye, részleges vagy teljes érvénytelenséget eredményez-e.

A perbeli esetben az adott szerződéses rendelkezések érvénytelensége nem állapítható meg, de ha az alperes által alkalmazott általános szerződési feltétel tisztességtelenségét a bíróság a szerződés teljes feltételrendszerének a mérlegelése alapján meg is állapítaná, az sem jelentené a fogyasztói szerződés érvénytelenségét, csupán az adott szerződési feltétel érvénytelenségét.

Az érvénytelenség alapvető joghatása az, hogy a felek által célzott joghatások nem érhetők el, ezért a szerződés azon kikötései és rendelkezései, amelyek tekintetében az érvénytelenségi ok fennáll, joghatás kiváltására nem alkalmasak. A régi Ptk. 239.§-ának (2) bekezdése alapján a fogyasztói szerződés részbeni érvénytelenség esetén csak akkor dől meg, ha a szerződés az érvénytelen rész nélkül nem teljesíthető. Fogyasztói kölcsönszerződések esetén a fogyasztó érdeke rendszerint kifejezetten ellentétes az egész szerződés megdőlésével, mivel az azonnali, egyösszegű

viSSzafizetési kötelezettségének a beálltát eredményezné. A fogyasztó célja és érdeke ezzel szemben az, hogy a szerződés a tisztességtelen része nélkül legyen érvényes a felek között.

Részleges érvénytelenség esetében pedig a végrehajtás megszüntetése mint jogkövetkezmény helyett a végrehajtás korlátozása indokolt.

Részleges érvénytelenség esetében - ha a "létre nem jött" követelés vagy követelésrész a "létrejött" követeléstől vagy követelésrésztől elkülöníthető - a végrehajtás megszüntetése helyett a korlátozásra irányuló másodlagos kereset nélkül is lehetséges a végrehajtás korlátozása - hiszen a korlátozás részleges megszüntetés -, azonban a bíróságnak nyilatkozáttételre kell felhívnia a felet: annak megjelölésére, hogy álláspontja szerint a korlátozás milyen összeget érint.

A perbeli esetben azonban az előbbiekben kifejtettek értelmében sem érvénytelenség, sem pedig részleges érvénytelenség nem állapítható meg, a felperesek egyébként is úgy fogalmaztak felülvizsgálati kérelmükben: nincsen jelentősége a részleges vagy teljes érvénytelenségnek abból a szempontból, hogy ha egy szerződés tisztességtelen feltételt tartalmaz, akkor a végrehajtás megszüntetése indokolt.

- [13] A Vht. 29/C.§-a tartalmazza a végrehajtási záradékolás alaki és tartalmi követelményeit. A végrehajtást kérőnek meg kell jelölnie a kötelezettség tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét, hiszen ezek nélkül a végrehajtás nem rendelhető el. A végrehajtási záradék kibocsátásakor a közjegyző nem vizsgálhatja, hogy alapos-e a végrehajtást kérő követelése, a szerződési feltételek érvényességének közjegyzői vizsgálata, e körben a bizonyítékok beszerzése nem lehetséges sem a végrehajtási záradék kiállításakor, sem annak törlésekor.

Az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásban a C-32/14. számú ügyben a következőképpen határozott: a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-ei 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az alapügyben szereplő olyan nemzeti szabályozás, amely egy eladó vagy szolgáltató és egy fogyasztó között létrejött szerződésre vonatkozó közokiratot az alakszerűségi követelmények tiszteletben tartása mellett elkészítő közjegyző számára lehetővé teszi, hogy az említett közokiratot végrehajtási záradékkal lássa el, illetve hogy megtagadja e végrehajtási záradék törlését, miközben egyik szakaszban sem került sor az említett szerződés kikötései tisztességtelen jellege vizsgálatára.

- [14] A rendelkezésre álló iratanyagból megállapíthatóan a végrehajtás alapjául szolgáló közokiratot szerkesztő közjegyző meggyőződött a szerződő felek ügyleti képességéről és jogosultságáról, valódi szándékáról, tájékoztatta őket a jogügylet lényegéről, jogi következményeiről, különösen a kölcsönügylet és a

jelzálogjog szabályairól, jogkövetkezményeiről, valamint a közjegyzői okirat záradékolásának lehetőségéről. A közjegyző a közjegyzői okiratot a szerződő felek előtt felolvasta, tartalmát megmagyarázta, elolvasásra rendelkezésükre bocsátotta, a szerződő felek kijelentették, hogy az okirat tartalma valóságos ügyleti akaratuknak mindenben megfelel, ezért azt a közjegyző előtt saját kezűleg aláírták.

[15] A másodfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a felperesek az elsőfokú eljárás során nem hivatkoztak a THM-mel összefüggésben érvénytelenségi okra, hiszen a 2014. június 16-án megtartott tárgyalásról készült jegyzőkönyv 4. oldalán a második bekezdésben foglaltak szerint a felperesek képviselője úgy nyilatkozott, hogy a THM összegét sem tartalmazza a szerződés, ezért az semmis. A Kúria a [9] pontban kifejtette, hogy az adott fogyasztói szerződésre nem lehet alkalmazni a régi Hpt. 213.§-ában foglaltakat, ezzel szemben alkalmazni kell a régi Hpt. 210.§-ának rendelkezéseit, viszont a régi Hpt. 210.§-ának a perbeli szerződésre irányadó rendelkezései nem szankcionálják a THM feltüntetésének elmaradását. Erre tekintettel az, hogy a THM kérdésében a perben korábban eljáró bíróságok nem döntöttek, nem tekinthető olyan eljárási szabálysértésnek, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása lett volna.

[16] A közjegyző közreműködéséért járó díj nem a kölcsönszerződéssel, hanem a kölcsönszerződés megkötésével kapcsolatos költség, ebből következően a kölcsönszerződésben nem is kellett feltüntetni. A felperesek a közjegyző közlése alapján értesültek a díj összegéről, és azt elfogadva ki is egyenlítették, hiszen a közjegyző közokiratba foglalta a felek szerződését.

[17] A kifejtettekből következően a jogerős érdemi döntés nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján - részben indokolásbeli eltéréssel és kiegészítéssel - hatályában fenntartotta.

Záró rész

[18] A Pp. 270.§ (1) bekezdése alapján alkalmazásra kerülő Pp. 78.§ (1) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperesek viselik a saját felülvizsgálati költségüket és kötelesek az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, amely költség az alperes képviselőjét ellátó jogi képviselő ügyvédi munkadíjának összege. A Kúria a munkadíj összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (1), (5) és (6) bekezdéseiben, valamint a 4/A.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel állapította meg arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi

tevékenységgel.

A felperesek teljes személyes költségmentességben részesültek, ezért a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (Kmr.) 13.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a 14.§-ban foglaltak alapján az állam viseli.

Budapest, 2017. január 25.

Dr. Harter Mária s.k.. Mocsár Attila Zsolt s.k.. Varga Edit s.k.
a tanács elnöke

előadó bíró

bíró